

GỢI Ý ĐÁP ÁN ĐỀ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TỈNH BÌNH DƯƠNG

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1:

Phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích trên là: nghị luận.

Câu 2:

Theo tác giả, người có tình yêu thương chân thật thường “nghĩ nhiều đến hạnh phúc của người khác hơn là bản thân mình”.

Câu 3:

- Biện pháp tu từ được sử dụng trong câu văn: “Hãy nhớ rằng tình yêu thương là ngọn lửa sưởi ấm cuộc đời của mỗi chúng ta” là: so sánh; tác giả so sánh “tình yêu thương” với “ngọn lửa”.

- Tác dụng:

+ Khẳng định sức mạnh lớn lao của tình yêu thương đối với cuộc đời của mỗi con người, nhắc nhở mọi người cần biết trân trọng, đề cao tình yêu thương trong cuộc sống.

+ Giúp câu văn sinh động, giàu hình ảnh, giàu sức biểu cảm.

Câu 4:

Học sinh trả lời theo quan điểm của mình và sử dụng lí lẽ để chứng minh quan điểm ấy là đúng.

Câu trả lời tham khảo:

- Đồng ý với ý kiến: “Yêu thương không được bày tỏ thì không bao giờ đạt được ý nghĩa đích thực của nó”, vì:

+ Tình yêu thương cần được bày tỏ để người xung quanh thấy được, hiểu được.

+ Giá trị của tình yêu thương chỉ có thể ở mức cao nhất khi được bày tỏ và được tiếp nhận.

II. LÀM VĂN

Câu 1:

* Về hình thức, bài làm dưới dạng đoạn văn, có thể tùy chọn các kiểu đoạn văn: diễn dịch, quy nạp, tổng phân hợp,...

GỢI Ý ĐÁP ÁN ĐỀ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TỈNH BÌNH DƯƠNG

* Về nội dung, bài làm xác định đúng vấn đề nghị luận: sức mạnh của tình yêu thương trong cuộc sống, có thể phát triển theo hướng sau:

- Tình yêu thương tạo nên sức mạnh để con người đối mặt và vượt qua khó khăn, thử thách trong cuộc sống.
- Tình yêu thương giúp con người biết thấu hiểu, sẻ chia, vị tha, bao dung, làm cho cuộc sống có ý nghĩa.
- Tình yêu thương gắn kết con người góp phần xây dựng một xã hội tốt đẹp, nhân văn.

Câu 2:

* Về hình thức, bài làm có thể trình bày dưới dạng bài văn hoặc đoạn văn.

* Về nội dung, bài làm xác định đúng vấn đề chính: trình bày cảm nhận về nhân vật anh thanh niên trong trích đoạn truyện ngắn *Lặng lẽ Sa Pa* của Nguyễn Thành Long; bài làm có thể phát triển theo hướng sau:

a. Mở bài:

- Giới thiệu tác giả Nguyễn Thành Long và tác phẩm *Lặng lẽ Sa Pa*
- + Nguyễn Thành Long là cây bút chuyên viết về truyện ngắn và kí, các tác phẩm của ông là luôn tạo được hình tượng đẹp, ngôn ngữ ngọt ngào, giọng văn trong trẻo, nhẹ nhàng, gần gũi.
- + Tác phẩm *Lặng lẽ Sa Pa* viết năm 1970, sau chuyến đi thực tế Lào Cai của nhà văn, tiêu biểu cho phong cách Nguyễn Thành Long, ca ngợi những con người lao động thầm lặng, say mê hiến dâng tuổi trẻ và tình yêu của mình cho quê hương, đất nước.
- Khái quát về nhân vật anh thanh niên: đại diện tiêu biểu cho vẻ đẹp của những con người lao động với công việc thầm lặng, những con người lao động bình thường mà cao cả, những con người đầy quan tâm, đầy trách nhiệm đối với đất nước.

b. Thân bài:

- * Khái quát về công việc của anh thanh niên
- Anh thanh niên làm kĩ sư khí tượng thủy văn trên đỉnh Yên Sơn cao 2.600m.

GỢI Ý ĐÁP ÁN ĐỀ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TỈNH BÌNH DƯƠNG

- Nhiệm vụ của anh là đo gió, đo mưa, đo nắng, tính mây, đo chấn động mặt đất, dự vào việc báo trước thời tiết hằng ngày để phục vụ sản xuất, phục vụ chiến đấu.

=> Công việc đầy gian khổ, thách thức, đáng sợ hơn cả là phải đối diện với nỗi cô đơn "thèm người".

*** Luận điểm 1: Anh thanh niên say mê và có trách nhiệm cao trong công việc**

- Anh làm việc một mình trên đỉnh núi cao, chấp nhận cuộc sống cô đơn, xa cách với cộng đồng.

- Mỗi ngày đều phải báo cáo số liệu cụ thể vào 4 mốc thời gian là 4 giờ sáng, 11 giờ trưa, 7 giờ tối và 1 giờ sáng.

- Anh làm việc trong điều kiện thời tiết khắc nghiệt:

+ Có mưa tuyết, trời tối đen, "gió tuyết và lặng im ở bên ngoài như chỉ chực đợi mình ra là ào ào xô tới"

+ "Gió thì giống những nhát chổi lớn muốn quét đi tất cả, ném vứt lung tung... Những lúc im lặng lạnh cánh mà lại hừng hực như cháy. Xong việc, trở vào, không thể nào ngủ được".

-> Nghệ thuật so sánh, liệt kê, nhân hóa được dùng hiệu quả, giúp người đọc cảm nhận thật rõ về sự khắc nghiệt của thời tiết Sa Pa.

- Thái độ của anh với công việc:

+ Vui vẻ, hồ hởi chia sẻ về công việc của mình rất chi tiết, tỉ mỉ, đầy hào hứng.

+ Dù ở bất cứ hoàn cảnh nào vẫn luôn chăm chỉ, cần mẫn, đều đặn hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình.

=> Anh thanh niên là một người yêu công việc, say mê lao động; có tinh thần trách nhiệm cao, có lí tưởng sống đẹp và tinh thần vượt khó, sẵn sàng chấp nhận thử thách.

*** Luận điểm 2: Anh thanh niên có lẽ sống, lý tưởng sống cao cả đáng trân trọng:**

- Sống giữa những năm tháng chống Mỹ, anh luôn khát khao được cầm súng ra mặt trận, anh đã cùng bố viết đơn xin ra lính...

- Ý thức được ý nghĩa thiêng liêng của công việc, anh sẵn sàng vượt bao thử thách, gian khổ, đặc biệt là nỗi cô đơn để hoàn thành nhiệm vụ.

GỢI Ý ĐÁP ÁN ĐỀ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TỈNH BÌNH DƯƠNG

- Cũng vì ý thức trách nhiệm ấy mà anh không những không cảm thấy chán, không cảm thấy sợ mà còn đặc biệt yêu nghề, say mê với công việc của mình: "Khi ta làm việc, ta với công việc là đôi..."

*** Luận điểm 3: Anh thanh niên có tâm hồn trẻ trung, yêu đời, yêu cuộc sống:**

- Là thanh niên, lại sống nơi heo hút, vắng người, nhưng anh không sống buông thả mà đã biết tổ chức cho mình một cuộc sống khoa học, văn hóa:

+ Căn phòng, nhà cửa gọn gàng ngăn nắp;

+ Trồng hoa tô điểm cho cuộc sống của mình

+ Nuôi gà tăng gia sản xuất, phục vụ cho cuộc sống của chính mình

+ Thỉnh thoảng xuống núi tìm gặp lái xe cùng hành khách để trò chuyện cho vui nỗi nhớ nhà.

-> Anh thanh niên có tinh thần lạc quan, yêu đời, sống khoa học.

=> Anh thanh niên đã chiến thắng nỗi cô đơn và tạo cho mình một cuộc sống đẹp đẽ đầy ý nghĩa với một niềm yêu đời, yêu cuộc sống say mê.

*** Luận điểm 4: Anh thanh niên cởi mở, chân thành, hiếu khách, chu đáo:**

- Niềm vui được đón tiếp khách dào dạt trong anh, bộc lộ qua từng cử chỉ, nét mặt, lời nói:

+ Biểu bác lái xe củ tam thất

+ Tặng bó hoa cho cô gái

+ Tặng giỏ trứng gà cho ông họa sĩ

- Anh thanh niên đã bộc bạch nỗi lòng, sẻ chia tâm sự với các vị khách một cách rất cởi mở, không hề giấu giếm

=> Sự cởi mở, những lời tâm sự chân thành của anh thanh niên đã giúp xóa bỏ khoảng cách giữa họ, tạo môi tâm giao đầy thân tình, cảm động.

*** Luận điểm 5: Anh thanh niên là người rất khiêm tốn, giản dị, lễ phép:**

- Khi ông họa sĩ bày tỏ ý muốn phác họa chân dung mình, anh từ chối vì tự thấy mình không xứng đáng với niềm cảm mến và sự tôn vinh ấy

GỢI Ý ĐÁP ÁN ĐỀ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TỈNH BÌNH DƯƠNG

- Anh giới thiệu cho ông họa sĩ về ông kĩ sư ở vườn rau, nhà khoa học nghiên cứu sét...

-> Anh chỉ dám nhận phần nhỏ bé, bình thường so với bao nhiêu người khác.

*** Đánh giá về nghệ thuật xây dựng nhân vật:**

- Nhân vật được lí tưởng hóa từ nhiều điểm nhìn, nhiều góc nhìn

- Nhân vật được đặt trong tình huống đặc sắc:

+ Là thanh niên trẻ trung, sôi nổi, yêu đời nhưng lại làm việc ở một nơi heo hút, hẻo lánh và cô đơn.

+ Cuộc gặp gỡ ngắn ngủi giữa anh với ông họa sĩ, cô kĩ sư trên đỉnh Yên Sơn đã giúp người đọc cảm nhận được vẻ đẹp của anh.

- Không gọi nhân vật bằng tên cụ thể mà bằng đặc điểm giới tính, nghề nghiệp

- Khắc họa nhân vật qua những chi tiết nghệ thuật đặc sắc, giàu sức gợi.

c. Kết bài:

- Cảm nhận của em về nhân vật anh thanh niên.

- Liên hệ thế hệ trẻ hiện nay.